

213a Onderzoek Toezicht en Handhaving APV Gemeente Rijssen-Holten

27 juli 2024

Onderzoekers Unravelling:

- Martijn Mussche
- Hannelore Schouwstra
- Yasmijn Overvelde

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
1.1	Achtergrond	4
1.2	Centrale vraag, deelvragen en normenkader	4
1.3	Afbakening	5
1.4	Onderzoeksmethodiek	5
1.5	Leeswijzer	5
2.	Beleid.....	6
2.1	Beleid.....	6
2.1.1	<i>Integraal veiligheidsbeleid</i>	6
2.1.2	<i>Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP)</i>	7
2.2	Ontwikkelingen in de vraag naar toezicht en handhaving	8
2.3	Analyse en bevindingen	12
2.3.1	<i>Analyse</i>	12
2.3.2	<i>Bevindingen</i>	12
3.	Organisatie en uitvoering.....	13
3.1	Organisatie en uitvoering	13
3.1.1	<i>Bestuur, organisatie en uitvoering</i>	13
3.1.2	<i>Capaciteit</i>	14
3.1.3	<i>Aanpak</i>	15
3.2	Samenwerking met politie	15
3.3	Analyse en bevindingen	16
3.3.1	<i>Analyse</i>	16
3.3.2	<i>Bevindingen</i>	16
4.	Sturingsinformatie.....	17
4.1	Het genereren van informatie.....	17
4.2	Het communiceren van informatie	17
4.3	Analyse en bevindingen	18
4.3.1	<i>Analyse</i>	18
4.3.2	<i>Bevindingen</i>	19
5.	Doeltreffendheid en doelmatigheid.....	20
5.1	Prioriteiten, doelen en effecten	20
5.1.1	<i>Parkeren</i>	20
5.1.2	<i>Ondermijning</i>	20
5.1.3	<i>Evenementen en horeca</i>	21

5.1.4	<i>Jeugd</i>	21
5.2	Capaciteit en bevoegdheden	22
5.3	Monitoring.....	24
5.4	Analyse en bevindingen	25
5.4.1	<i>Doeltreffendheid</i>	25
5.4.2	<i>Doelmatigheid</i>	25
5.4.3	<i>Bevindingen</i>	26
6.	Conclusies en aanbevelingen	27
6.1	Conclusies.....	27
6.2	Aanbevelingen.....	28
Bijlage 1.	Normenkader	30
Bijlage 2.	Geraadpleegde personen	31
Bijlage 3.	Aanbevelingen rekenkameronderzoek 2020	32

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Het college van de gemeente Rijssen-Holten (hierna: het college) heeft besloten om door middel van een 213a-onderzoek onderzoek te doen naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van toezicht en handhaving op het vlak van openbare orde en veiligheid op het vlak van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Relevant voor dit onderzoek is een eerder uitgevoerd rekenkameronderzoek, uitgevoerd in opdracht van de Rekenkamer West-Twente. Dit rekenkameronderzoek is uitgevoerd in achttien gemeenten, waaronder de gemeente Rijssen-Holten. Er werden vier aanbevelingen gedaan in dit onderzoek, die relevant zijn voor openbare orde en veiligheid (bijlage 3). Deze zijn door de gemeente Rijssen-Holten overgenomen met het raadsbesluit van 6 november 2020. Nu wil het college nagaan of de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek zijn opgevolgd en daarnaast wil zij een analyse van de werkdruk en de prioritering van de handhavingsactiviteiten in de gemeente.

1.2 Centrale vraag, deelvragen en normenkader

De centrale vraag in dit onderzoek is:

In hoeverre is de uitvoering van het gemeentelijke toezicht- en handhavingsbeleid op het vlak van de APV doeltreffend en doelmatig en in hoeverre heeft de gemeente opvolging gegeven aan de daaraan gerelateerde aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek uit 2020?

De onderzoeksvraag is uitgewerkt in de volgende deelvragen:

1. Hoe heeft de vraag naar toezicht en handhaving (APV) zich de afgelopen jaren ontwikkeld?
2. Wat is het (overkoepelende) beleid van de gemeente op het gebied van toezicht en handhaving (APV) en welke doelstellingen zijn er geformuleerd?
3. Hoe verloopt de samenwerking tussen de gemeente en de politie/boa's op het gebied van toezicht en handhaving?
4. Hoe wordt de sturingsinformatie vanuit de praktijk gegenereerd?
5. In hoeverre worden de doelen op het gebied van toezicht en handhaving bereikt met het gevoerde beleid en de geleverde prestaties?
6. Hoe verhoudt de toezicht- en handhavingscapaciteit zich tot de beleidsdoelen/ prioriteiten en de handhavingsopgave in de gemeente?

Beoordeling

Het normenkader is het referentiekader voor de beoordeling. Iedere deelvraag kent bijbehorende normen (zie bijlage 1). We beantwoorden de onderzoeksvragen en geven per vraag een oordeel (en toelichting) over in hoeverre de gemeente voldoet aan de normen. De aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek uit 2020 (zie bijlage 3) zijn geïntegreerd in de deelvragen en het normenkader (zie bijlage 1).

1.3 Afbakening

Het 213a-onderzoek richt zich op de aanbevelingen uit het voorgaande rekenkameronderzoek van 2020 en bevat een analyse (vanaf 2020 t/m 2023) van het huidige beleid en de uitvoering van toezicht en handhaving APV in de gemeente Rijssen-Holten. Het onderzoek richt zich specifiek op de APV en niet op de toezicht en handhaving van milieu- en ruimtelijke wet- en regelgeving, of andere verwante onderwerpen binnen vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) die niet vallen onder toezicht en handhaving APV.

1.4 Onderzoeksmethodiek

De onderzoekers hebben een documentstudie gedaan naar het beleid met betrekking tot toezicht en handhaving in Rijssen-Holten en de daaraan gerelateerde uitvoering. De onderzoekers zijn in gesprek gegaan met diverse betrokkenen uit de ambtelijke organisatie, waaronder de senior boa, en met het gemeentebestuur, waaronder de burgemeester, de wethouder en een delegatie van raadsleden. Alle gesprekken, behalve één, vonden fysiek plaats in het gemeentehuis van de gemeente Rijssen-Holten. Een overzicht van de geraadpleegde personen is te vinden in bijlage 2.

1.5 Leeswijzer

De onderzoeksvragen komen achtereenvolgens aan bod in de hoofdstukken 2 tot en met 5 van dit rapport. Elk hoofdstuk begint met een introductie van de relevante deelvragen, gevolgd door een weergave van de relevante feiten, gevolgd door de analyse. Deze analyse bevat een opsomming van de bevindingen uit het onderzoek en een onderbouwing. De hiervoor beschreven normen vormen daarbij het referentiekader. De conclusies en aanbevelingen volgen in hoofdstuk 6.

2. Beleid

Dit hoofdstuk gaat in op de volgende onderzoeksvragen:

- *Hoe heeft de vraag naar toezicht en handhaving (APV) zich de afgelopen jaren ontwikkeld?*
- *Wat is het (overkoepelende) beleid van de gemeente op het gebied toezicht en handhaving (APV) en welke doelstellingen zijn er geformuleerd?*

Deze deelvragen hebben ook betrekking op aanbeveling 1 en 2 uit het rapport van Rekenkamer West Twente.

2.1 Beleid

2.1.1 Integraal veiligheidsbeleid

Het DoeMee-rapport van Rekenkamer West Twente uit 2020 stelde dat de gemeente Rijssen-Holten het plan van aanpak 'de Ruimte op Orde' uit 2002 hanteerde als het centrale beleidsmatige kader voor toezicht en handhaving.¹ Ondanks dat dit document richting gaf aan de uitvoeringspraktijk, was dit overkoepelende beleidsdocument wel verouderd. Tegelijkertijd benadrukte de rekenkamer dat de urgentie en prioriteit voor het actualiseren van dit beleidskader laag was. Dit kwam mede door de ontwikkeling van nieuw beleid op verschillende subdomeinen binnen vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De aanbeveling van de Rekenkamer West Twente aan de gemeente Rijssen-Holten was om te zorgen voor een volledige beleidsmatige dekking van de VTH-taken.

In maart 2021 introduceerde de gemeente Rijssen-Holten het integrale veiligheidsbeleid, dat op het gebied van toezicht en handhaving de bijdrage van handhavingpartners en integrale samenwerking benadrukt.² Het integrale veiligheidsbeleid, genaamd 'Veiligheid maak je samen!', richtte zich op het behouden en optimaliseren van de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente. Uitgangspunten van het beleid zijn:

1. Handhaving van veiligheidsregels vanuit de overheid en de zelfredzaamheid van inwoners en ondernemers.
2. Objectieve cijfers over veiligheidsbeleving inwoners op hetzelfde lage (relatief veilige) niveau houden door preventieve inspanning, overlastbestrijding en handhaving.
3. Integrale samenwerking (met partners, inwoners en ondernemers) om (on)veiligheid aan te pakken.
4. Extra aandacht voor de kwetsbaren in de samenleving door te investeren in de verbinding tussen het veiligheids- en zorgdomein.
5. Versterken van de informatiepositie om effectiever en efficiënter te sturen in de aanpak.
6. Veiligheidsvraagstukken gezamenlijk oppakken vanuit Veiligheidsregio Twente (VRT).

Specifieke prioriteiten voor de gemeente Rijssen-Holten zijn:

- High Impact Crimes (HIC);
- Jeugdoverlast en -criminaliteit;
- Ondernijning;

¹ Zie Rekenkamer West Twente (2020) "Rapportage DoeMee"

² Zie Gemeente Rijssen-Holten (2021) "Integrale veiligheidsbeleid: Veiligheid maak je samen!"

- Digitale criminaliteit.

Aan alle prioriteiten zijn doelstellingen gekoppeld. Deze zijn gefocust op 'doorlopend bestrijden', 'gerichte aanpak', 'intensiveren van de integrale aanpak' en 'bewustwording creëren'. Aan de prioriteiten is een aanpak gekoppeld met een aantal punten. Een integrale aanpak met partners als uitgangspunt. Aan niet alle punten van de aanpak is een specifieke verantwoordelijke partner toegewezen. De rol van de buitengewoon opsporingsambtenaren (hierna: boa's) wordt met name duidelijk door punten uit de aanpak zoals 'preventieve acties en controles om het doorschenken van alcohol onder jongeren tegen te gaan', 'surveillance in buurten/wijken door politie, particuliere surveillance en boa's' en 'sturen op aangiftes en meldingen van inwoners en ondernemers bij gemeente, politie en/of MMA'.

Het beleid noemt ook de reguliere werkzaamheden, die naast de prioriteiten worden uitgevoerd:

- Openbare orde en veiligheid (met Gemeentewet en APV als belangrijke kaders);
- Jaarwisseling/ vuurwerkoverlast;
- Radicalisering;
- Verkeer (en parkeren);
- Keurmerken/kwaliteitsmeter (veilige bedrijventerreinen, veilig uitgaan, veilige evenementen);
- Rampenbestrijding en crisisbeheersing.

2.1.2 Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP)

Het jaarlijkse handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) voor de boa's richt zich op reguliere werkzaamheden en de vaststelling van prioriteiten voor toezicht en handhaving voor het komende jaar. In het HUP staat dat het programma tot stand komt door overleg tussen de portefeuillehouder (wethouder) en de ervaren domein 2 boa. Tijdens deze bijeenkomst bespreken ze de voortgang van de thema's van het voorgaande jaar en stellen ze de prioriteiten- en takenlijst vast voor het nieuwe programma.

In de praktijk stellen de teammanager en de domein 2 boa het HUP op, waarbij ze input van de andere boa's meenemen. Vervolgens presenteren ze het geschreven programma aan de burgemeester. Dit betekent dat mogelijke bestuurlijke prioriteiten veelal vanuit de praktijk worden ingevuld.

Team Veiligheid van de gemeente levert één keer per jaar input voor het HUP in een gesprek met de boa's. Ze nemen de adviezen dan vrijwel altijd over in het HUP.³ Elke drie maanden wordt het handhavingsuitvoeringsprogramma geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.⁴

Voorheen deelde de portefeuillehouder het HUP en het jaarverslag met de betreffende raadscommissie. De toenmalige portefeuillehouder besloot dit niet meer te doen, omdat de ervaring was dat de gemeenteraad daardoor (te) veel inhoudelijke detailvragen stelde. Er is ook geen wettelijke plicht om het HUP en het jaarverslag te delen met de gemeenteraad.⁵

³ Uit een gesprek met de organisatie.

⁴ Uit gesprekken met de organisatie.

⁵ Uit de gesprekken met het college.

Het opstellen van het HUP ligt, zoals eerder genoemd, grotendeels in de handen van de boa's en daarmee op uitvoerend niveau. Het college bevestigt dit en ervaart hierdoor ook minder betrokkenheid bij het HUP, terwijl de verantwoordelijkheid wel op het bestuurlijke niveau ligt.⁶

In de handavingsuitvoeringsprogramma's van 2020, 2021, 2022 en 2023 zijn structurele thema's aangehaald, zoals te zien in tabel 1 waar een overzicht staat van de prioriteiten per jaar. Met een 'x' is aangegeven of er ook duidelijke doelen zijn geformuleerd bij de geprioriteerde thema's, buiten een algemene beschrijving van de werkwijze.⁷ Bij deze doelen zijn verschillen zichtbaar in de mate van concretisering. Sommige doelen zijn gedetailleerd(er) toegelicht, met een concrete aanpak, terwijl anderen slechts summier worden benoemd zonder verdere uitleg over de aanpak en uitvoering of zijn geformuleerd als een 'actie'. De meeste doelen en acties komen ook meerdere jaren terug in de verschillende programma's.

Tabel 1 Prioriteiten uit de handavingsuitvoeringsprogramma's (2020-2023)

Prioriteiten/ thema's HUP	2020	2021	2022	2023
Jeugd				
Toezicht centrumlocaties				
Hondenoverlast	x	x	x	x
Afvalstoffenverordening				
Toezicht buitengebied/ Natuurbeschermingswet				
Certificering keurmerk buitengebied				
Ondermijning/ integrale handavingsacties	x	x	x	x
Controle evenementen	x	x	x	x
Alcohol wet / controle evenementen alcohol <18.	x	x	x	x
Communicatie		x	x	x
Voorlichting	x			
Parkeren				
Vuurwerk				
Wijkgericht samenwerken met (wijk)agenten en andere ketenpartners		x	x	x
Flora en Fauna				

2.2 Ontwikkelingen in de vraag naar toezicht en handhaving

De prioriteiten in de handavingsuitvoeringsprogramma's geven inzicht in welke thema's er in de afgelopen jaren belangrijk zijn bevonden door (met name) de boa's in de gemeente Rijssen-Holten. In de gesprekken zijn er ontwikkelingen benoemd zoals de aanhoudende problemen met overlast van jongeren en jeugdgroepen en de toenemende drugsproblematiek. De overlast van burgers in het algemeen, op verschillende vlakken, is ook een meermaals genoemd thema. De gemeente is op verschillende manieren afhankelijk van (toezicht en handhaving van) regelgeving in de grotere omliggende gemeenten. Als het daar strenger is, kan de criminaliteit en overlast verschuiven naar een kleinere gemeente in de buurt, zoals Rijssen-Holten (waterbedeffect). Dat soort factoren maken de gemeente aantrekkelijk voor ondermijnende criminaliteit. Dat is dan ook een prioriteit van de gemeente.

⁶ Uit de gesprekken met het college.

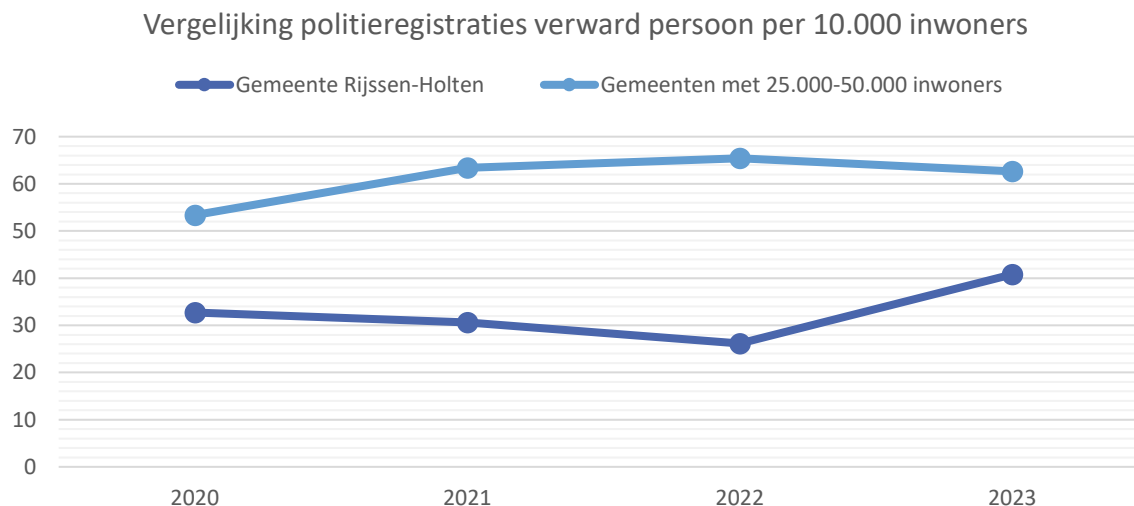
⁷ Uit de handavingsuitvoeringsprogramma's van 2020, 2021, 2022 en 2023.

Uit data van de politie blijkt dat de meldingen over overlast bij de politie door de jaren heen zijn gedaald (tabel 2). Qua categorieën van overlast die de politie hanteert, vallen in tabel 2 dezelfde thema's op als eerder benoemd: overlast van jeugd, alcohol en drugs. Tevens vallen de cijfers over overlast van verwarde personen en geluidshinder op. Desondanks laat figuur 1 zien dat, vergeleken met het gemiddelde van gemeenten met een vergelijkbaar inwoneraantal, er minder meldingen van verwarde personen zijn in Rijssen-Holten. Bij figuur 2, over jeugdoverlast, is het duidelijk dat de gemeente dichter bij het gemiddelde zit en soms zelfs daarboven. Figuur 3 gaat over ondermijnende criminaliteit en dan met name over drugscriminaliteit. In 2021 was er in de gemeente bovengemiddeld veel drugscriminaliteit, maar in de andere jaren onder het gemiddelde. Tot slot laat figuur 4 zien dat de gemeente qua geluidshinder ook onder het gemiddelde zit en deze cijfers door de jaren heen gedaald zijn.

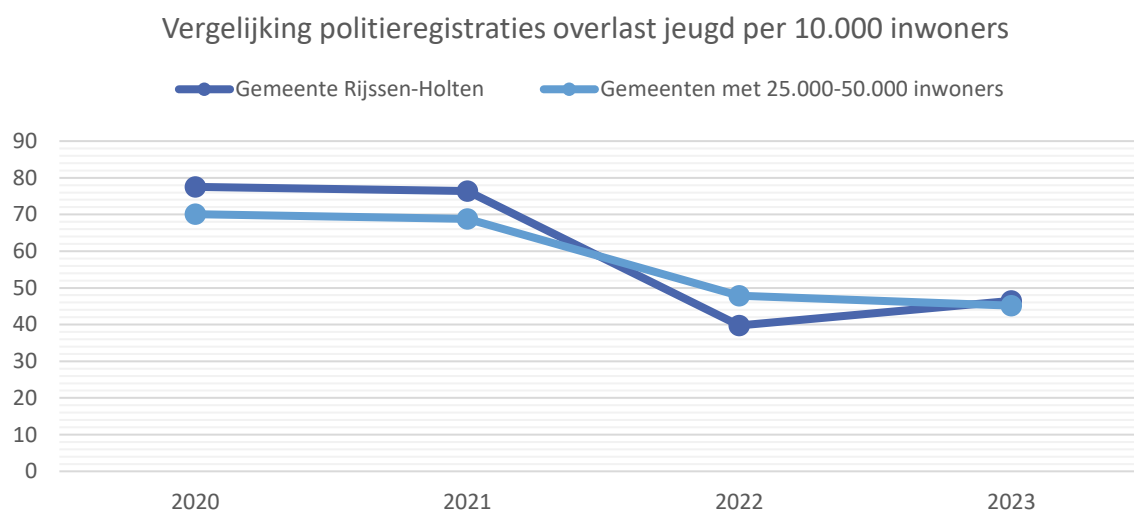
Tabel 2 Meldingen overlast gemeente Rijssen-Holten 2020-2023 (bron: politie)

	2020	2021	2022	2023
Overlast	aantal	aantal	aantal	aantal
Totaal registraties overlast	637	685	505	540
Overlast door verward persoon	125	117	100	157
Melding overlast jeugd	296	292	152	179
Overlast i.v.m. alcohol/ drugs	57	88	78	97
Overlast zwervers	5	23	9	3
Openbare dronkenschap	5	7	5	5
Geluidshinder horeca	2	2	17	5
Geluidshinder evenement	0	2	9	3
Geluidshinder overig	147	154	135	91

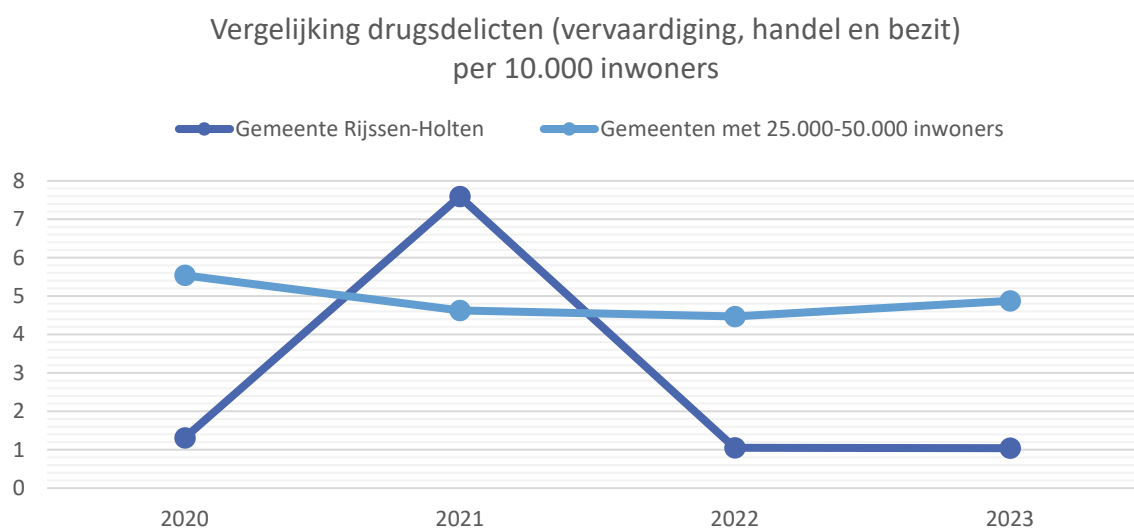
Figuur 1 Vergelijking politieregistraties verward persoon (E33) (bron: waarstaatjegemeente.nl)

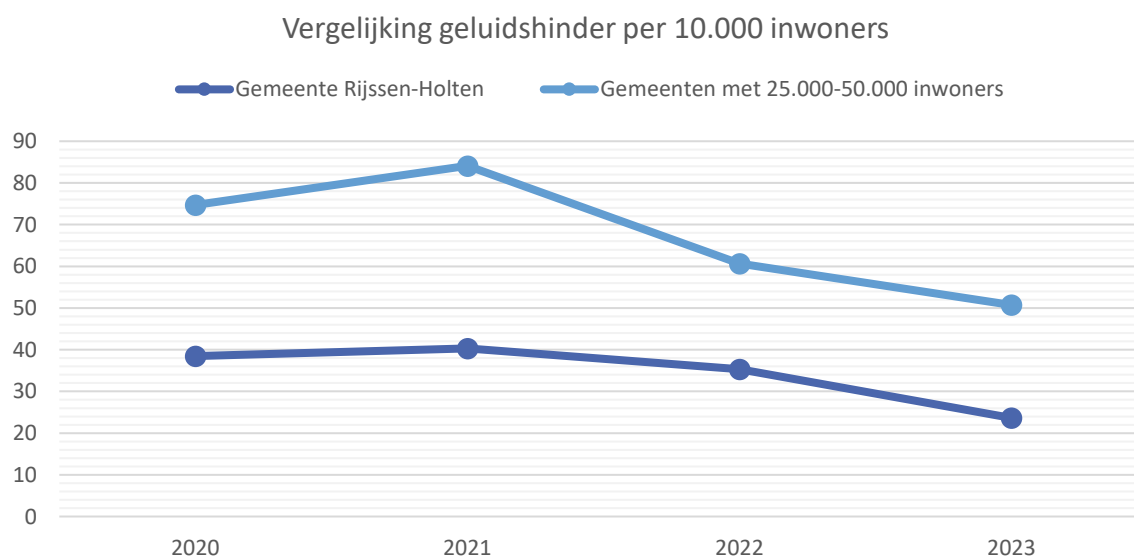
Figuur 4 Vergelijking politieregistraties overlast jeugd (bron: waarstaatjegemeente.nl)

Figuur 2 Vergelijking drugsdelicten (vervaardiging, handel en bezit) (bron: waarstaatjegemeente.nl)

Figuur 3 Vergelijking geluidshinder (bron: waarstaatjegemeente.nl)

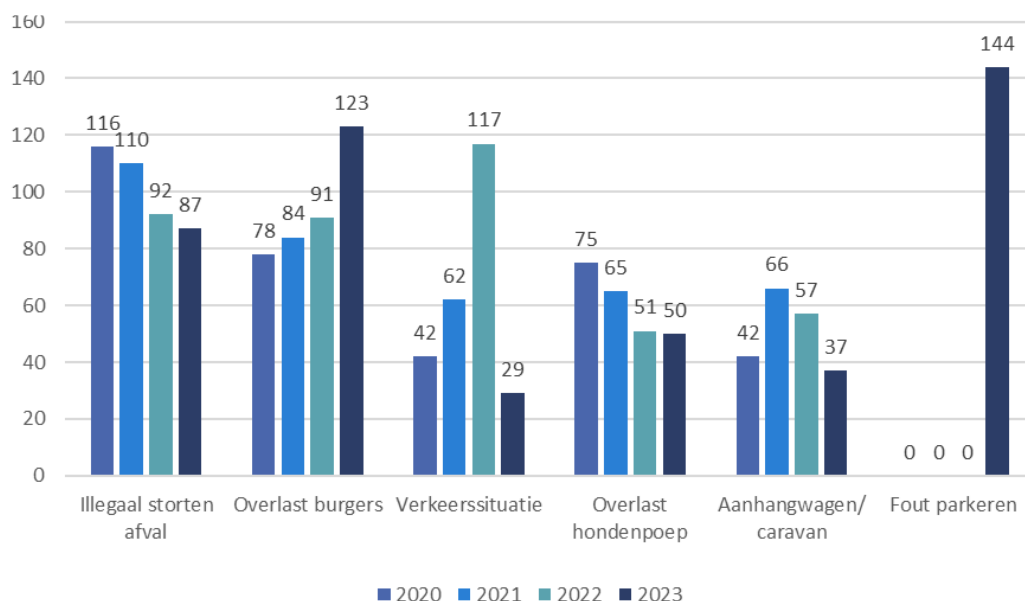
Om de ontwikkelingen in de gemeente verder inzichtelijk te maken op het gebied van toezicht en handhaving is er een overzicht van de categorieën met het in totaal, opgeteld van 2020 tot en met 2023, het hoogste aantal meldingen (vanaf 100 meldingen per categorie) zoals geregistreerd door de boa's in de gemeente Rijssen-Holten (figuur 5). Deze cijfers zijn niet vindbaar in het dashboard van de gemeente, waar de gemeente kerncijfers uit openbare databronnen (zoals politie en CBS) verzamelt, maar komen van de boa's zelf.⁸

In figuur 6 is het verloop inzichtelijk gemaakt van de categorieën uit figuur 5. Dan is zichtbaar dat, ook al is het *totaal* aantal meldingen een hoog getal, het aantal meldingen per jaar kan afnemen of juist toenemen. 'Illegaal storten afval' behelsde in totaal het meeste meldingen van allemaal, maar is in de afgelopen jaren wel minder geworden. 'Verkeerssituatie' had een piek in 2022, maar is in 2023 veel minder geworden.

Figuur 5 Categorieën met het hoogste aantal meldingen (2020-2023).

	Totaal
illegaal storten afval	405
overlast burgers	376
verkeerssituatie	250
overlast hondenpoep	241
aanhangwagen/caravan	202
fout parkeren	144

Figuur 6 Aantal meldingen per categorie 2020-2023.

Het is opvallend dat 'fout parkeren' van 0 naar 144 meldingen is gegaan (zie figuur 6); het is aannemelijk dat dit een registratiekwestie is. Naar de urgentie van het onderwerp 'parkeren' wordt binnen de gemeente verschillend gekeken. Het is eerder in de gemeente een aandachtspunt geweest, met name als het ging over parkeren rond kerken. Als het gaat om parkeren is er ook een verschil gekeken naar de kernen in de gemeente. In Rijssen speelde de situatie met de kerken

⁸ <https://rijssen-holten.incijfers.nl/dashboard/>

eerder een rol, terwijl Holten juist erg toeristisch is, wat ook een bron van parkeeroverlast in het centrum zou kunnen zijn.⁹

Tot slot is een recentelijk toegevoegd aandachtspunt is de komst van een asielzoekersopvangcentrum (azc) in de gemeente Rijssen-Holten, waar in het najaar van 2024 naar verwachting de eerste asielzoekers zullen worden opgevangen.¹⁰ Dit is een onderwerp dat (nog) geen prioriteit is in het handavingsuitvoeringsprogramma.

2.3 Analyse en bevindingen

2.3.1 Analyse

Verschillende partijen binnen de gemeente leveren input voor het jaarlijkse handavingsuitvoeringsprogramma, maar de uitvoering, de boa, schrijft het programma. Hierdoor is het handavingsuitvoeringsprogramma goed afgestemd op de praktijk en heeft het een grote mate van realiteitszin. De beleidsmatige onderbouwing is echter minder duidelijk. Het onderliggende beleid is het integrale veiligheidsbeleid, dat veel breder georiënteerd is dan toezicht en handhaving APV. Er zijn enige aanknopingspunten te zien: ondermijning en jeugdoverlast- en criminaliteit zijn onderwerpen die zowel in het beleid als in het handavingsuitvoeringsprogramma terugkomen. Ook kiest men in het handavingsuitvoeringsprogramma steeds meer voor samenwerking met partners en een integrale aanpak, iets wat in het beleid ook beoogd wordt. Tegelijkertijd is er in het beleid een duidelijke focus op een aantal prioriteiten over veiligheid en criminaliteit en is er beperkte aandacht voor de specifieke handhavingstaken- en prioriteiten en de rol van de boa's. Er zijn verschillende onderwerpen op het gebied van toezicht en handhaving die niet terugkomen in het beleid, onderwerpen waar dus beleidsmatige richtlijnen missen. Daardoor worden kwesties op dat gebied overgelaten aan de boa's en de politie.¹¹ Samenvattend is er een overkoepelend beleidsdocument dat een duidelijke visie weergeeft, maar de beleidsmatige en bestuurlijke sturing op toezicht en handhaving APV is beperkt.

2.3.2 Bevindingen

De analyse leidt tot de volgende bevindingen:

Bevindingen

- Het integrale veiligheidsbeleid dekt toezicht en handhaving APV op verschillende onderwerpen en beschrijft de overkoepelende integrale aanpak. Het beleid bevat geen specifieke bestuurlijke visie op toezicht en handhaving APV.
- In het handavingsuitvoeringsprogramma (HUP) staan doelen geformuleerd bij een aantal thema's. Deze doelen zijn ook vaak geformuleerd als 'acties'. De doelen en acties geven richting, maar zijn niet allemaal even concreet en meetbaar.
- Het HUP wordt weinig tot niet beleidsmatig/bestuurlijk gestuurd. Het wordt geïnspireerd door de ervaringen vanuit de praktijk, door advies vanuit de organisatie en een aantal prioriteiten in het beleid. Het beeld is dat het HUP een grote mate realiteitszin heeft, maar beperkte beleidsmatige/ bestuurlijke sturing krijgt.

⁹ Uit het gesprek met raadsleden/ commissieleden.

¹⁰ Uit het gesprek met raadsleden/ commissieleden.

¹¹ Uit een gesprek met het college.

3. Organisatie en uitvoering

Dit hoofdstuk gaat in op de volgende onderzoeksvraag:

- *Hoe verloopt de samenwerking tussen de gemeente en de politie/boa's op het gebied van toezicht en handhaving?*

Deze deelvraag sluit heeft betrekking op aanbeveling 4 uit het rapport van Rekenkamer West-Twente.¹²

3.1 Organisatie en uitvoering

3.1.1 Bestuur, organisatie en uitvoering

De burgemeester is als bestuursorgaan bevoegd en verantwoordelijk voor toezicht en handhaving van de openbare orde.¹³ De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is een belangrijke bron van openbare-ordebevoegdheden. De gemeenteraad stelt de APV vast en belast de burgemeester daarin met een deel van de uitvoering. In Rijssen-Holten is er momenteel in de praktijk een andere portefeuillevdeling dan gebruikelijk. De wethouder die verantwoordelijk is voor het toezicht van bouw en openbare ruimte, is gedeeltelijk portefeuillehouder openbare orde en veiligheid. Deze wethouder is onder meer verantwoordelijk voor de interne (bestuurlijke) aansturing met betrekking tot toezicht en handhaving. De teamleider van de boa's ondersteunt hem daarbij. De achtergrond van deze keuze is dat de wethouder kennis en ervaring en ervaring heeft op het vlak van politie en justitie, terwijl de in 2023 benoemde burgemeester dat bij zijn aantreden nog niet had. De burgemeester geeft invulling aan zijn wettelijk vastgelegde verantwoordelijkheden en bevoegdheden en vertegenwoordigt bijvoorbeeld de gemeente in de driehoek. Hoewel deze onconventionele portefeuillevdeling niet voor uitgesproken frictie zorgt, is er enige ruis binnen de ambtelijke organisatie. Het is niet altijd duidelijk bij wie waarvoor aangeklopt kan worden. Ook is er sprake van enige overlap in bestuurlijke verantwoordelijkheden en daarmee van enige ondoelmatigheid. Deze situatie is dan ook een punt van aandacht binnen de gemeente Rijssen-Holten.

De boa's zijn onderdeel van team Toezicht en Handhaving binnen de gemeente Rijssen-Holten. Deze afdeling bestaat onder andere uit de boa's, toezichthouders, specialisten en juristen. Bestuursrechtelijk optreden vraagt om de betrokkenheid van een jurist, bijvoorbeeld, terwijl bij het thema ondermijning ook een boa betrokken wordt.¹⁴ Het team Veiligheid speelt een rol bij het werk van de boa's, zoals ook genoemd in hoofdstuk 2. Er is sprake van samenwerking tussen de teams. Toch geven sommige betrokkenen aan dat het team Veiligheid wat op afstand staat en meer zou mogen aansluiten en overleggen met (onder andere) het team Toezicht en Handhaving. Veiligheid, toezicht en handhaving is binnen de ambtelijke organisatie verspreid over deze teams; er is niet een integrale team op deze domeinen. De communicatielijnen zijn kort waardoor de communicatie in de dagelijkse praktijk relatief soepel loopt en de betrokken ambtenaren elkaar weten te vinden. In de onderlinge samenwerking tussen de teams kan het echter onduidelijk zijn wie er precies (formeel) de leiding heeft.¹⁵

¹² Zie Rekenkamer West Twente (2020) "Rapportage DoeMee"

¹³ Gemeentewet, artikel 172.

¹⁴ Uit een gesprek met de organisatie.

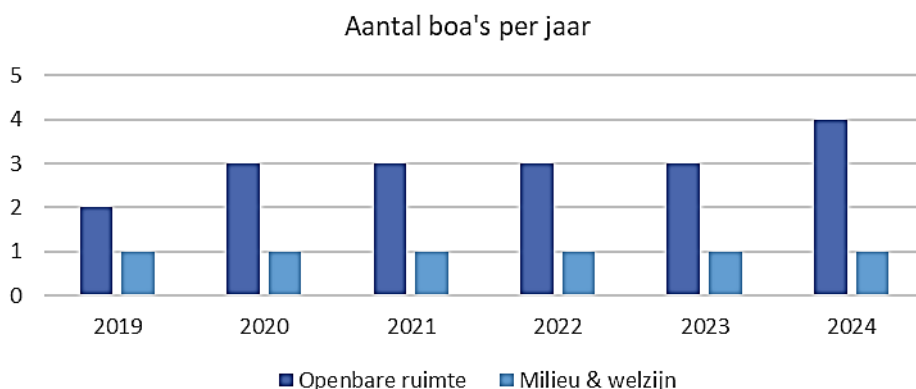
¹⁵ Uit gesprekken met de organisatie en college.

3.1.2 Capaciteit

Het rapport van Rekenkamer West Twente¹⁶ constateerde dat er onvoldoende boa capaciteit was in verhouding tot het omvangrijke takenpakket van toezicht en handhaving en de prioriteiten die en rol speelden vanuit het beleid en uitvoeringsprogramma's.

De beperkte capaciteit bemoeilijkt de werkzaamheden van de boa's de afgelopen jaren. Figuur 7 laat een overzicht te zien van het aantal boa's per jaar.¹⁷ Nu, in 2024, zit het team op de beoogde capaciteit met vijf boa's in totaal: vier boa's voor domein 1 (Openbare ruimte) en één boa voor domein 2 (Milieu & welzijn). Het aantrekken en behouden van nieuwe boa's blijft echter lastig. Dit heeft ertoe geleid dat er vaker jonge mensen worden aangenomen, zoals ook duidelijk wordt uit de samenstelling van het huidige team.¹⁸ Jongere boa's hebben minder praktijkervaring en het inwerken van nieuwe en jonge krachten kost veel tijd. De gemeente werkt samen met ROC Twente en hun HTV-opleiding om stageplaatsen aan studenten te bieden en zo hen al kennis te laten maken met het werk in de gemeente Rijssen-Holten. Tegelijkertijd willen jonge boa's graag doorstromen naar de politie, wat de afgelopen jaren voor een hoger verloop binnen het team zorgde. Gemeenten hebben ook te maken met lange procedures bij het verkrijgen van bevoegdheden voor de boa's via Justis. Ook voor ervaren boa's is dit lastig: een akte van opsporingsbevoegdheid heeft een geldigheid van vijf jaar, waarna deze opnieuw moet worden aangevraagd. Dit neemt ook weer tijd in beslag. De capaciteit heeft veel invloed op de uitvoering en domineert de dagelijkse taken. Waar een goede grip is op dagelijkse meldingen, is minder ruimte voor ad-hoc situaties en minder urgente onderwerpen.

Figuur 7 Het boa-team van gemeente Rijssen-Holten door de jaren heen.

Alhoewel het team nu in principe 'compleet' is, blijft de druk op de boa's groot. Het volledige takenpakket behelst preventieve en zichtbare aanwezigheid op straat, aandacht besteden aan prioriteiten en het naleven van doelstellingen en het reageren op alle meldingen en incidenten.¹⁹ De boa's werken al snel volgens de 'waan van de dag'. Doordat de druk alsmaar groter wordt door (onder andere) het doorschuiven van taken vanuit de politie (zie hoofdstuk 3.2), is het een

¹⁶ Zie Rekenkamer West Twente (2020) "Rapportage DoeMee"

¹⁷ Zie Jaarverslag 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 en gesprekken met de organisatie en de boa.

¹⁸ Uit een gesprek met de organisatie.

¹⁹ Zie het handhavingsuitvoeringsprogramma (2023)

uitdaging voor de boa's om te focussen op de prioriteiten van het HUP en tegelijkertijd alle andere taken uit het takenpakket goed te waarborgen.

3.1.3 Aanpak

In het verleden is er in de praktijk geëxperimenteerd met een strengere- en meer strafrechtelijke aanpak, maar tegenwoordig heeft een 'zachtere' aanpak de voorkeur. Men geeft bijvoorbeeld liever eerst een waarschuwing. Deze benadering kenmerkt ook de algemene aanpak van de boa's in de gemeente, met oog voor de inwoners en het vervullen van een sociaal-maatschappelijke rol. De gemeente heeft een groot buitengebied wat sneller 'buiten de boot' valt als het gaat om de zichtbaarheid van de boa's. De boa's kiezen eerder voor zichtbaarheid in de centrumgebieden, mede vanwege het gebrek aan tijd.²⁰

3.2 Samenwerking met politie

De lijntjes in de samenwerking tussen de politie en de boa's worden beschreven als kort, waardoor de informatie-uitwisseling gemakkelijk is. Men overlegt op verschillende niveaus met elkaar en de boa's en politieagenten gaan maandelijks met elkaar op pad.²¹ Meldingen komen vaak bij de politie én bij de boa's binnen. De domein 2 boa beoordeelt of een melding aandachtspunten bevat die zij moeten behandelen of met een wijkagent moeten bespreken. Vervolgens koppelt hij deze bevindingen weer terug.²²

Bestuurlijke acties moeten altijd via een bestuurlijke rapportage verlopen vanwege de betrokkenheid van politiegegevens. Deze rapportages gaan meestal via het team Veiligheid en bereiken daardoor niet altijd het de boa's. In spoedeisende gevallen wordt soms direct contact opgenomen met de boa's en wordt de rapportage ter plekke geregeld. De interpretatie van 'spoedeisend belang' kan echter verschillen; de politie ziet dit soms anders dan de boa's. Dit vereist dan actie van de gemeente.

De raakvlakken tussen de gemeente en de politie worden kleiner.²³ De politie richt zich meer op zwaardere criminaliteit en behandelt steeds minder zaken zoals verkeer, parkeren en overlast, waardoor de boa's meer meldingen binnenkrijgen.²⁴ Boa's ondersteunen bij druggerelateerde zaken en in de horeca, zoals bij handhaving van sluitingstijden. De mate van ondersteuning en samenwerking kan echter variëren, dit is afhankelijk van welke politieagent op dat moment dienst heeft.

Het is een aanbeveling van de Rekenkamer West Twente (2020) om afspraken tussen de politie en handhaving te formaliseren. Deze samenwerking is geformaliseerd in het handhavingsarrangement.²⁵ Een voorbeeld van wat er in het handhavingsarrangement staat is weergegeven in tabel 3. Het document bevat afspraken over de verdeling van meldingen, operationeel overleg, rapportage en samenwerking op verschillende vlakken, zoals dagelijkse aansturing, afhandelingen en gezamenlijke acties. Het handhavingsarrangement wordt niet jaarlijks bijgewerkt, maar een actualisatie wordt wel beoogd door de nieuwe taken die vanuit de politie zijn overgedragen naar de boa's (zoals fietsveiligheid). De boa's raadplegen het

²⁰ Uit het gesprek met de boa.

²¹ Uit gesprekken met de boa en de organisatie.

²² Uit het gesprek met de boa.

²³ Uit een gesprek met de organisatie.

²⁴ Uit het gesprek met de boa.

²⁵ Zie het handhavingsarrangement (2022)

handhavingsarrangement gewoonlijk alleen bij problemen. De afspraken van het handhavingsarrangement moeten bij iedereen bekend zijn, maar bij een grote organisatie zoals de politie is dat niet altijd het geval.²⁶

Tabel 3 Een aantal onderwerpen uit het handhavingsarrangement van de gemeente (2022).

Onderwerp	Taak boa's	Taak politie
Hondenoverlast/ melding gevaarlijke hond/ bijtincident	Aanspreken burgers op hun verantwoordelijkheden. Zo nodig verbaliseren en/of bestuursrechtelijk traject.	Hondengeleider van de politie brengt advies uit aan gemeente bij bijtincidenten. Overige zaken worden onderling afgestemd met de gemeente.
Overlast en handhaving – Horeca	Integrale horecacontroles worden uitgevoerd door BOA	Signaalfunctie naar gemeente. Overtreden sluitingstijd wordt opgepakt
Parkeren/ verkeer	Parkeren is taak voor boa.	Verkeer (snelheid) is taak van politie. Zaken m.b.t parkeren die urgent of buiten diensttijden boa's zijn worden wel opgepakt.
Jeugdoverlast	Aanspreken op gedrag en indien nodig verbaliseren en doorverwijzen naar HALT. Signaalfunctie naar politie.	Aanspreken op gedrag en indien nodig verbaliseren. Jeugdzaken houdt toezicht. Indien nodig wordt verbaliseerd en doorverwezen naar HALT. Signaalfunctie naar gemeente.

3.3 Analyse en bevindingen

3.3.1 Analyse

Het handhavingsarrangement formaliseert de samenwerking tussen politie en handhaving, inclusief afspraken over meldingen en overleg. Echter, door de verschuiving van politietaken naar gemeentelijke handhaving, moet dit document regelmatig worden bijgewerkt om actueel en bruikbaar te blijven. Ook is het de vraag in hoeverre het document doorgaans gebruikt wordt. De boa's raadplegen het document immers pas bij problemen. Bovendien is het niet zeker of dit arrangement ook op dezelfde manier leeft binnen de politie. Het kan afhankelijk zijn van de dienstdoende agent of deze bekend is met de gemaakte afspraken. Dit zou, ondanks de formalisering van de afspraken, een efficiënte en effectieve samenwerking kunnen bemoeilijken.

3.3.2 Bevindingen

De analyse leidt tot de volgende bevindingen:

Bevindingen

- De samenwerking tussen de politie en de boa's is duidelijk vastgelegd in het handhavingsarrangement. Dit arrangement wordt door de boa's geraadpleegd bij problemen.
- Door verschillende ontwikkelingen bij de politie en de boa's is het arrangement aan actualisering toe.
- De samenwerking tussen politie en de boa's kenmerkt zich door korte communicatielijnen en regelmatig overleg. In de praktijk kan de efficiëntie van de samenwerking en de uitvoering van afspraken in het handhavingsarrangement door de politie persoons- en situatieafhankelijk zijn.

²⁶ Uit een gesprek met de organisatie.

4. Sturingsinformatie

Dit hoofdstuk gaat in op de volgende onderzoeksvraag:

- *Hoe wordt de sturingsinformatie vanuit de praktijk gegenereerd?*

Deze deelvraag sluit aan op aanbeveling 3 uit het rapport van Rekenkamer West-Twente.²⁷

4.1 Het genereren van informatie

‘CityControl’ is het systeem waarin boa’s de meldingen en waarnemingen in registreren. Het is een digitaal platform voor toezicht en handhaving. Dit systeem gebruikt van ‘slimme rapportages’ om aandachtsgebieden binnen de gemeente zichtbaar te maken en stuurt meldingen direct naar de boa’s zodat zij kunnen ‘handhaven op de juiste plek’. De ontwikkelaar van CityControl betoogt dat het systeem ondersteunt in het verzamelen van data waarmee besluiten rondom beleid beter onderbouwd kunnen worden.²⁸ Dit systeem behelst alleen waarnemingen van de boa’s: politiewaarnemingen komen niet in dit systeem. Per categorie is er een overzicht van welke meldingen er in de gemeente binnenkomen. De teammanager van de boa’s maakt een uitdraai van de verschillende categorieën en waarnemingen uit het registratiesysteem CityControl en bespreekt dit periodiek met de boa’s om te beoordelen of er voldoende inzet is geweest en in hoeverre de capaciteit de werkzaamheden heeft beïnvloed. Men is tevreden over het registratiesysteem: het behelst alle meldingen van de afgelopen jaren en voldoende informatie en waarnemingen, wat maakt dat de gebruikers ook trends zouden kunnen zien.²⁹

4.2 Het communiceren van informatie

De boa’s staan open voor vragen vanuit het college en raadsleden. Vanuit de boa’s is het beeld dat de gemeenteraad genoeg kennis heeft van het werk dat in de uitvoering gedaan wordt.³⁰ De raadsleden ervaren dat ze vooral over toezicht en handhaving geïnformeerd worden op casusniveau en bij urgente zaken. Jaarlijks wordt de raad ook in het algemeen bijgepraat, door middel van een presentatie gegeven door de gemeente, politie, brandweer en andere hulpdiensten. Hieraan nemen de boa’s niet direct deel, al is er meestal wel een ambtenaar die daar wat over vertelt. De inzet van de boa’s sluit, volgens de raadsleden, aan bij de prioriteiten van de politie. De raadsleden ervaren dat de lijnen kort zijn en dat ze makkelijk goed geïnformeerd *kunnen* zijn, als dat nodig is, want de boa’s (en anderen binnen de organisatie) zijn toegankelijk.³¹

Qua data is men voornamelijk bekend met de data vanuit de politie en andere openbare bronnen. Hierbij verwijzen de raadsleden ook naar de informatie in de kadernota.³² In de kadernota verwijst de gemeente naar het dashboard van de gemeente Rijssen-Holten. Informatie vanuit CityControl, oftewel een overzicht van de meldingen en waarnemingen die de boa’s krijgen en behandelen, krijgt de raad niet te zien. Raadsleden zijn met name geïnteresseerd in specifieke trends op het gebied van toezicht en handhaving APV.³³

²⁷ Zie Rekenkamer West Twente (2020) “Rapportage DoeMee”

²⁸ <https://www.sigmax.nl/oplossing/citycontrol/>

²⁹ Uit de gesprekken met de boa en de organisatie.

³⁰ Uit het gesprek met de boa.

³¹ Uit het gesprek met de raadsleden/ commissieleden.

³² Zie de Kadernota 2025-2028 en het Coalitieakkoord 2023 – 2027.

³³ Uit het gesprek met de raadsleden/ commissieleden.

De boa's en politie verstrekken hun informatie separaat aan het college. De politie en de burgemeester hebben iedere maand een bespreking en de burgemeester ontvangt een dagelijkse rapportage van de politie. De burgemeester heeft maandelijks overleg met een van de boa's. Dit is een algemeen overleg over wat er speelt in de gemeente.³⁴

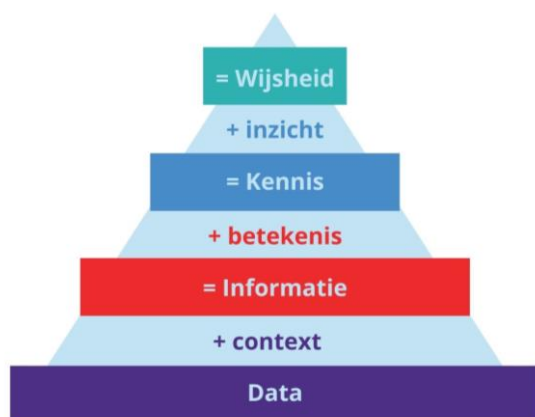
In het perspectief van het college en een deel van de ambtelijke organisatie ontbreekt er soms concrete informatie over specifieke trends en ontwikkelingen op het gebied van toezicht en handhaving APV. Beter inzicht in trends en ontwikkelingen kan bijdragen aan sturing op de toekomstvisie. Het college ervaart afhankelijkheid van de boa's, die trends moeten signaleren en communiceren. Ondanks de frequente overleggen over lopende zaken, merkt het college dat problemen vaak pas opkomen als ze verder ontwikkeld zijn en worden opkomende trends vaak alleen besproken als daar specifiek naar gevraagd wordt.³⁵

4.3 Analyse en bevindingen

4.3.1 Analyse

Informatie gestuurde toezicht en handhaving is het toepassen van informatie in de dagelijkse aansturing. Door de juiste informatie hiervoor te gebruiken kunnen de resultaten van de inzet goed in beeld worden gebracht, kunnen de problemen op het gebied van openbare orde en veiligheid effectief aangepakt worden en zijn de boa's daar waar zij nodig zijn. De boa's zelf hebben een belangrijke informatiepositie: zij hebben het directe contact met de inwoners van de gemeente en de handhavingpartners.³⁶ Door een systeem als CityControl wordt informatie en kennis verzameld, gedeeld en geanalyseerd om op basis van het overzicht de capaciteit in te zetten. Goede, inhoudelijke sturingsinformatie helpt om bestuurlijke keuzes te maken en te controleren. Maar men komt niet zomaar van data tot bruikbare (sturings)informatie. Data, zoals cijfers, hebben nog geen context en betekenis. Een model dat dit illustreert is de DIKW piramide zoals te zien in figuur 8. Momenteel liggen data, informatie en kennis en de toepassing daarvan op het gebied van toezicht en handhaving vooral bij de boa's zelf. Zij beslissen waar en hoe ze de capaciteit inzetten en schrijven het HUP. Het college krijgt dit voorgelegd, maar mist vervolgens de data en informatie welke de basis vormt voor de beslissingen om als bestuur tot eigen inzichten te komen en te (bij)sturen op het gebied van toezicht en handhaving APV.

Figuur 8 DIKW piramide

³⁴ Uit een gesprek met het college.

³⁵ Uit gesprekken met het college.

³⁶ Zie VNG (2022) "Gezamenlijke actieagenda gemeentelijke handhaving 2022-2024"

4.3.2 Bevindingen

De analyse leidt tot de volgende bevindingen:

Bevindingen

- Er is actuele data beschikbaar in de registratiesystemen, maar er wordt nauwelijks concrete sturingsinformatie gegenereerd op het gebied van toezicht en handhaving. Kennis en inzichten vanuit de boa's worden in dialoog doorgegeven.
- Vanwege de korte lijnen in de ambtelijke organisatie verwacht men veelal dat er zelf initiatief wordt genomen om informatie op te halen/ aanvullende vragen te stellen. Wel staan de boa's (en de organisatie) open voor vragen vanuit het college en de gemeenteraad.

5. Doeltreffendheid en doelmatigheid

Dit hoofdstuk gaat over de volgende onderzoeksvragen:

- *In hoeverre worden de doelen op het gebied van toezicht en handhaving bereikt met het gevoerde beleid en de geleverde prestaties?*
- *Hoe verhoudt de toezicht- en handhavingscapaciteit zich tot de beleidsdoelen/ prioriteiten en de handavingsopgave in de gemeente?*

5.1 Prioriteiten, doelen en effecten

In hoofdstuk beleid is gesproken over de doelen en prioriteiten vanuit het integrale veiligheidsbeleid en de handhavingsuitvoeringsprogramma's. Van 2020 tot en met 2023 komen vergelijkbare thema's, prioriteiten en doelen terug in de programma's. Dit hoofdstuk licht een aantal thema's toe.

5.1.1 Parkeren

Parkeren is een prioriteit in het HUP, maar komt zeer beperkt terug in het overkoepelende integrale veiligheidsbeleid.³⁷ Volgens het HUP van 2023 zou er in Rijssen gecontroleerd worden op fout parkeren in de blauwe zone, wanneer de parkeerdruk hoog is. De aanpak is dat er bij de controles altijd eerst gewaarschuwd wordt.³⁸ Uit gesprekken met de organisatie blijkt dat dit inderdaad het geval is. De boa's kiezen er vrijwel altijd voor de eerder genoemde 'zachte aanpak' te hanteren: inwoners en toeristen krijgen altijd éérst een waarschuwing. In het verleden pakten de boa's het handhaven op dit onderwerp juist strenger aan, maar dit leidde tot complicaties en relatief veel (juridische) tijdsinzet. Nu is de insteek dat, wanneer er voldoende parkeerplaatsen zijn, de controles in de blauwe zones minder frequent plaatsvinden.³⁹ In tegenstelling tot de gemeenteraad vindt het college parkeren een speerpunt.⁴⁰ Het college observeert een gebrek aan actieve, constante en effectieve handhaving op het gebied van parkeren.⁴¹ Op bestuurlijk niveau is er aandacht voor parkeren: in de Kadernota en het Coalitieakkoord staat er als prioriteit dat vanwege onvoldoende parkeermogelijkheden de openbare parkeerfaciliteiten uitgebreid gaan worden.⁴² Bij veel doelstellingen in de handhavingsuitvoeringsprogramma's ontbreken concrete, meetbare indicatoren die gekoppeld zijn aan streef- en grenswaarden. Bij het thema parkeren is dit ook het geval. De meldingen over parkeren hebben een opmerkelijke opmars gehad in 2023, maar er is geen verschil in hoe het in het handhavingsuitvoeringsprogramma staat beschreven.

5.1.2 Ondermijning

Sinds het handhavingsuitvoeringsprogramma van 2020 en het integrale veiligheidsbeleid van 2021 is er in de gemeente Rijssen-Holten steeds meer aandacht voor ondermijning gekomen. Hier zijn ook duidelijke beleidsdoelstellingen over geformuleerd in het integrale veiligheidsbeleid.⁴³ Sinds het HUP in 2020 staat in het programma dat men 'acties' wil doen met ketenpartners op dit gebied

³⁷ Zie Gemeente Rijssen-Holten (2021) "Integrale veiligheidsbeleid: Veiligheid maak je samen!"

³⁸ Zie het handhavingsuitvoeringsprogramma (2023).

³⁹ Uit gesprekken met de boa's en de organisatie.

⁴⁰ Uit gesprekken met de raadsleden/ commissieleden en het college.

⁴¹ Uit een gesprek met het college.

⁴² Zie de Kadernota 2025-2028 en het Coalitieakkoord 2023 – 2027.

⁴³ Zie Gemeente Rijssen-Holten (2021) "Integrale veiligheidsbeleid: Veiligheid maak je samen!"

en sinds 2023 focust men ook meer op preventie en voorlichting.^{44 45} Het HUP benoemt dat het team Veiligheid van de gemeente meer aandacht vraagt voor ondermijning en ondersteuning van de boa's bij optreden in het kader van het thema ondermijning, de Wet Damocles en controles bij horeca.⁴⁶ Per situatie beoordelen de boa's de inzet hiervoor, aangezien hier in principe geen uren voor de boa's beschikbaar zijn. De tijd besteed aan ondermijning is wel gegroeid, ook door de acties in het buitengebied. Eerder was dit al een uitdaging. Werken aan ondermijning vereist meer contact met inwoners. De domein 2 boa zou deze taak oppakken, maar hier was weinig tijd voor door de beperkte capaciteit. Bovendien vereisen dit soort ad-hoc acties tegen ondermijning veel afstemming met de gemeente en de ketenpartners. Boa's worden ook niet standaard betrokken bij dit soort acties. Als ze wel betrokken worden, zorgen deze acties ervoor dat de reguliere werkzaamheden (zoals zichtbaar zijn en preventief handelen) minder aandacht krijgen. Dat zijn vaak de eerste activiteiten die dan worden geschrapt.⁴⁷ Ondanks de uitgebreide plannen en acties om het onderwerp ondermijning aan te pakken bestaat toch de overtuiging dat er nog een concreet handvat mist in de gemeente om gezamenlijk en gericht tegen ondermijning op te treden.⁴⁸ Wel is te zien dat, in ieder geval bij het onderwerp drugscriminaliteit, de gemeente onder het gemiddelde zit vergeleken met gemeenten met ongeveer hetzelfde inwonersaantal (hoofdstuk 2.2, figuur 3).

5.1.3 Evenementen en horeca

De doelen vanuit het HUP op het gebied van evenementen zijn van 2020 tot 2023 hetzelfde gebleven, behalve een toevoeging in 2023 waar de brandweer als partner werd toegevoegd bij het kiezen welke evenementen gezamenlijk worden geschouwd. In het handhavingsarrangement is ook afgesproken dat de boa's een controlerende taak hebben bij evenementen.⁴⁹ Toezicht op 'Evenementen' is een prioriteit die ook door de gemeenteraad wordt onderschreven. Men is bekend met een 'mystery guest' onderzoek dat in 2023 gehouden zou worden in horecagelegenheden.⁵⁰ In het HUP van 2023 staat hoe een mystery guest een aantal commerciële en para-commerciële bedrijven en sportverenigingen zou bezoeken. Dit past bij het doel om bedrijven met een Alcoholwet/ Exploitatievergunning steekproefsgewijs te controleren. Het beeld is dan ook dat dit thema goed geregeld is door de boa's en er bij ieder evenement geschouwd wordt.⁵¹ In de praktijk bepalen de boa's op basis van eerdere ervaringen of het schouwen en inzetten van boa's nodig is.⁵² De boa's ervaren een positief samenwerkingsverband met de organisatoren van evenementen, die zelf ook proactief contact met hen opnemen. Doordat het vaak goed gaat bij evenementen zien de boa's ook meer mogelijkheden om het schouwen meer los te laten, wat dus betekent dat het minder prioriteit zou (gaan) krijgen.⁵³

5.1.4 Jeugd

De afgelopen jaren was het onderwerp 'jeugd' een duidelijke prioriteit in het HUP, ook in de context van drugs- en alcoholgebruik. De gemeente heeft last van een aantal jeugdgroepen. De

⁴⁴ Zie het handhavingsuitvoeringsprogramma (2020).

⁴⁵ Zie het handhavingsuitvoeringsprogramma (2023).

⁴⁶ Zie het handhavingsuitvoeringsprogramma (2023).

⁴⁷ Uit gesprekken met de organisatie.

⁴⁸ Uit een gesprek met het college.

⁴⁹ Zie het handhavingsarrangement (2022).

⁵⁰ Uit het gesprek met de raadsleden/ commissieleden.

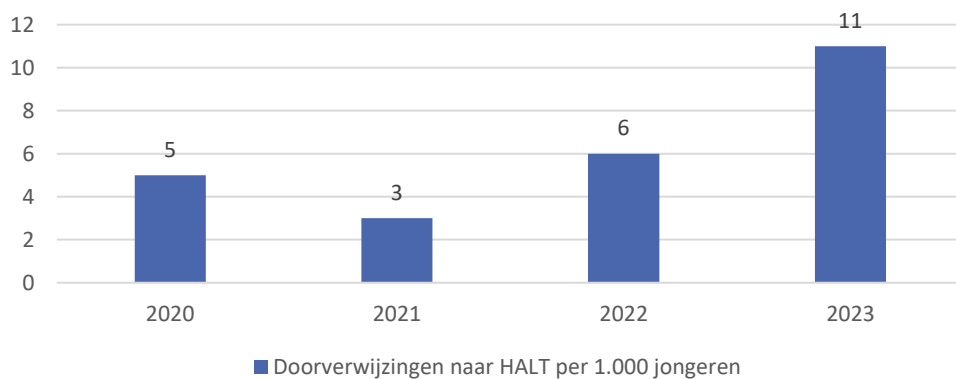
⁵¹ Zie het handhavingsuitvoeringsprogramma (2023).

⁵² Uit een gesprek met de organisatie.

⁵³ Uit het gesprek met de boa.

toename van drugsgebruik onder jongeren is een zorg in de gemeente.⁵⁴ De boa's werken samen met handhavingspartners (politie, jeugdwerk, collega's Sociaal Domein) om dit aandacht te geven. In het huidige team is er een boa opgeleid als jeugd-boa om dit probleem te monitoren en in kaart te brengen.⁵⁵ Met de politie is in het handhavingsarrangement afgesproken dat de boa's de jongeren aanspreken op hun gedrag en indien nodig doorverwijzen naar HALT (zie ook tabel 2). De boa's hebben een signaalfunctie naar de politie en passen (waar van toepassing) een 'zerotolerancebeleid' toe.⁵⁶ Dit past bij de visie in de Kadernota: aan de voorkant zet men in op preventie en voorlichting, aan de achterkant een zerotolerancebeleid als het gaat om handhaving.⁵⁷ Figuur 9 laat zien hoe het aantal doorverwijzingen naar HALT vanaf 2020 is verlopen. Het aantal doorverwijzingen is gestegen, maar dat betekent niet direct dat de jeugd een groter probleem is geworden. Het kan juist een signaal zijn dat de gemeente actief bezig met het onderwerp en de samenwerkingen tussen de politie, boa's en HALT goed is.⁵⁸ Dat lijkt in de gemeente Rijssen-Holten ook het geval te zijn, vanwege de aandacht die dit onderwerp krijgt in gesprekken, in het beleid en in het HUP. Uit figuur 2 (hoofdstuk 2.2) blijkt ook dat meldingen over overlast van jeugd over het algemeen zijn afgenomen ten opzichte van 2020 en nu op het gemiddelde ligt van gemeenten met een vergelijkbaar inwoneraantal.

Figuur 9 Aantal doorverwijzingen en meldingen in de gemeente Rijssen-Holten in 2023 (bron: HALT)

5.2 Capaciteit en bevoegdheden

Om het handhavingsbeleid goed te kunnen uitvoeren moet de ambtelijke capaciteit kwantitatief én kwalitatief op een voldoende niveau zijn. Dit is voor gemeenten vaak lastig in te schatten en zijn de financiële mogelijkheden hiervoor ook beperkt. Hoeveel capaciteit er nodig is, ligt onder andere aan de doelen en prioriteiten, de werkwijze en de organisatiecultuur. Het helpt hierbij om inzichtelijk te maken wat moet worden gedaan en het beleid actueel te houden.⁵⁹ Voor de boa-capaciteit is er dus geen 'gouden regel'. En omdat hier geen kader voor is, verschilt de boa-capaciteit per gemeente. Dit kader is er wel voor wijkagenten. Daarbij is bepaald dat er één moet zijn per 5.000 inwoners. Wanneer men dezelfde rekenmethode zou aanhouden, zou er op basis van het inwonersaantal van de gemeente Rijssen Holten (38.676 inwoners op 18 juni 2024) sprake zijn van 7-8 boa's (domein 1). De meeste gemeenten hebben <1 boa (domein 1) per 5.000

⁵⁴ Uit een gesprek met de organisatie en het gesprek met de raadsleden/ commissieleden.

⁵⁵ Zie het handhavingsuitvoeringsprogramma (2023).

⁵⁶ Zie het handhavingsarrangement (2022).

⁵⁷ Zie de Kadernota 2025-2028 en het Coalitieakkoord 2023 – 2027.

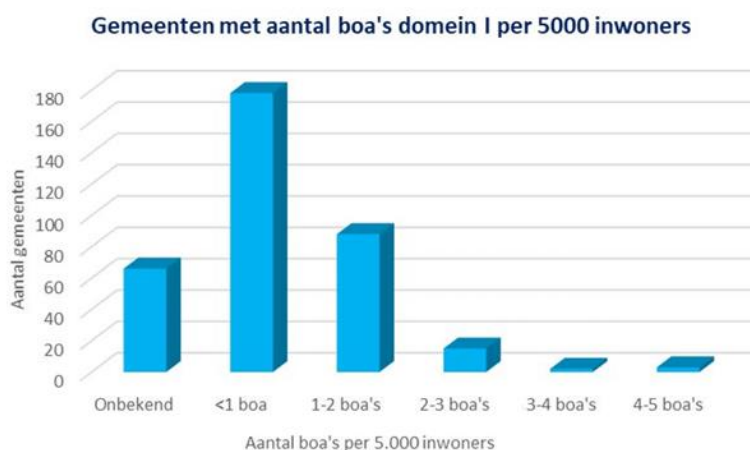
⁵⁸ Bron: <https://www.halt.nl/over-halt/organisatie/cijfers>

⁵⁹ Zie 'Handhaving door en voor gemeenten', VNG, 2019.

inwoners (figuur 10).⁶⁰ Hetzelfde geldt voor de gemeente Rijssen-Holten. De gemeente heeft nu 0,6 boa per (afgerond) 5.000 inwoners in 2024.⁶¹

Binnen de gemeente Rijssen-Holten zijn de meningen verdeeld over of de huidige handhavingscapaciteit voldoende is. Hierbij speelt ook de afweging over financiële middelen en uitvoeringsplannen een rol. Vanuit de uitvoering is men tevreden over de huidige kwantitatieve capaciteit, al maakt men zich wel zorgen over de kwalitatieve capaciteit, bijvoorbeeld door het aantrekken, aanhouden en inwerken van boa's (zie hoofdstuk 3.1.2). Het team maakt een planning voor het hele jaar, maar als er iemand uitvalt, is de planning niet haalbaar meer. Het team steunt op de meest ervaren, senior boa voor domein 2. Als alle huidige boa's blijven hoopt men in 2025 met een volledige (kwantitatief en kwalitatief toereikende) bezetting te werken, al bestaat er ook nog de wens voor toch nog één extra koppel boa's voor domein 1.⁶² Met twee boa's erbij zou er in de gemeente sprake zijn van 0,8 boa (domein 1) per 5.000 inwoners (zie figuur 10).

Figuur 10 Aantal boa's per 5.000 inwoners.

Vanwege het ervaringsniveau van het huidige team gaan de boa's vaak in koppels de straat op, maar ook vanwege de veiligheid van de boa's. De meeste boa's in de gemeente Rijssen-Holten mogen geen geweldsmiddelen gebruiken. Volgens het meest recente jaarverslag beschikt alleen de boa domein 2 over een geweldsmiddel (t/m vuurwapen).⁶³ Momenteel is het toekennen van geweldsmiddelen alleen mogelijk door positief advies van de driehoek. De Kadernota 2024-2027 vermeldt dat hier in de driehoek over gesproken moet worden.⁶⁴ Het gebrek aan geweldsmiddelen zorgt voor een uitdaging bij het inzetten van de beschikbare capaciteit, zoals ook genoemd in het HUP van 2023. Het HUP beschrijft hoe er toenemend vuurwerkoverlast is in de gemeente en dat alleen de domein 2 boa en de politie de bevoegdheden hebben om te kunnen handhaven op illegaal vuurwerk.⁶⁵ Domein 1 boa's kunnen wel handhaven op vuurwerk, maar alleen als het buiten toegestane tijden wordt afgestoken.⁶⁶

Bij uitdagingen op het gebied van capaciteit is het voor boa's lastig om keuzes te maken. Als de boa's keuzes maken, doen zij dit in overleg met de teammanager. Door bewuste keuzes hierover te maken komt de effectiviteit van toezicht en handhaving niet in gevaar, is het beeld vanuit de boa's.

⁶⁰ Zie 'Gezamenlijke actieagenda gemeentelijke handhaving 2022-2024', VNG, 2022.

⁶¹ Hierbij is de domein 2 boa meegerekend, anders zou het gaan om 0,5 boa (domein 1) per 5.000 inwoners.

⁶² Uit een gesprek met de organisatie.

⁶³ Zie jaarverslag (2023).

⁶⁴ Zie Kadernota 2024-2027 en het Coalitieakkoord 2023 – 2027.

⁶⁵ Zie het handhavingsuitvoeringsprogramma (2023).

⁶⁶ Zie het handhavingsarrangement (2022).

Tegelijkertijd heeft het in de praktijk niet de voorkeur om zaken ‘te laten vallen’ voor een prioriteit. De boa’s focussen liever op *alles*, al kan dan niet alles op een optimaal niveau worden uitgevoerd.⁶⁷ Een voorbeeld daarvan zou het verminderen van parkeercontroles en het verminderen van het schouwen van evenementen kunnen zijn. Doelstellingen worden in de uitvoering bijgestuurd op basis van de capaciteit, om er toch mee aan de slag te kunnen gaan. Voor de ambtelijke organisatie is het onduidelijk of de boa’s (soms) taken laten liggen om andere prioriteiten uit te voeren. Als taken in specifiek in relatie staan tot een ander team, wordt dit wel teruggekoppeld en geëvalueerd.⁶⁸ De capaciteit is een onderwerp dat bestuurlijk en ambtelijk op de radar staat: men weet dat dit een uitdaging is.

5.3 Monitoring

Het handavingsuitvoeringsprogramma beschrijft verschillende thema’s, prioriteiten en doelen. Het HUP zelf biedt weinig duidelijkheid wat betreft monitoring en evaluatie. Het is met name toekomstgericht en beschrijft de acties voor dat specifieke jaar. Het gaat dus niet over resultaten en ervaringen van voorgaande jaren, al staan sommige doelen en prioriteiten er wel al meerdere jaren in. Er bestaat geen aan het HUP gekoppelde terugkoppeling (verslag) over of de acties in het betreffende jaar daadwerkelijk zijn uitgevoerd en hoe dat gegaan is.

Op aangeven van het Openbaar Ministerie en de politie stelt de gemeente een algemeen jaarverslag op, om informatie te verschaffen over de boa’s die in dienst zijn en gegevens over de taakuitvoering. De werkgever (teammanager) van het team boa’s vult het formulier in. Het jaarverslag laat zien hoeveel boa’s in dienst zijn, voor welke domeinen en welke bevoegdheden en geweldsmiddelen zij hebben. Tevens laat het jaarverslag een cijfermatig overzicht zien hoeveel uren er zijn besteed aan handhaving, de processen-verbaal, de incidenten en ingezette bevoegdheden. Door middel van de jaarverslagen kunnen dus de activiteiten, bevoegdheden en activiteiten van de boa’s globaal gemonitord worden. De jaarverslagen bieden verder geen inzicht in hoe de tijd is besteed aan de verschillende prioriteiten en doelen. Het betreft een cijfermatig overzicht, dat enige context en betekenis mist (zie figuur 8). Bovendien verschilt het per jaar in hoeverre het jaarverslag (volledig) is ingevuld. Deze jaarverslagen hebben beperkt nut met het oog op het monitoren van effectiviteit, al kunnen ze wel (met toelichting) enig inzicht verschaffen in de doelmatigheid.

De gemeente Rijssen-Holten heeft een digitaal portaal voor planning en control. Dit portaal bevat de bestuursagenda, jaarstukken, bestuursrapportages, de kadernota en de programmabegroting. De jaarstukken bevatten een aantal uitgelichte prioriteiten en een financieel overzicht. Op het gebied van toezicht en handhaving blijft het vrij algemeen: er waren in 2023 geen specifieke prioriteiten geweest op dat gebied.⁶⁹ In 2022 was dit wel zo: de gemeente gaf aan ‘relatief veilig’ te zijn en te willen blijven. Tevens realiseerde men een uitbreiding van het boa-team (0,5 fte) om de taken en werkzaamheden uit het HUP te kunnen aanpakken. Hierin was ook oog voor hoe er in koppels gewerkt werd vanwege veiligheidspunten en dat er om deze reden ook minder taken konden worden uitgevoerd.⁷⁰

⁶⁷ Uit het gesprek met de boa.

⁶⁸ Uit een gesprek met de organisatie.

⁶⁹ Zie Jaarstukken 2023/ Coalitieakkoord 2022 - 2026

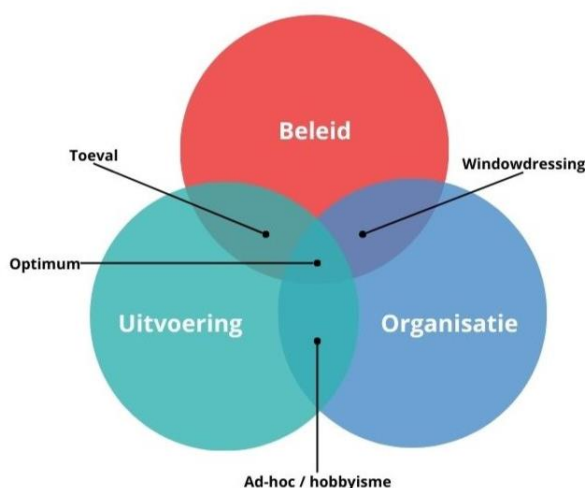
⁷⁰ Zie Jaarstukken 2022

5.4 Analyse en bevindingen

5.4.1 Doeltreffendheid

Het integrale veiligheidsbeleid en het handavingsuitvoeringsprogramma beschrijven verschillende thema's, prioriteiten en doelen. In het HUP zijn deze het concreetst, vaak ook geformuleerd als 'acties' welke bij de meeste geprioriteerde thema's jaarlijks terugkomen, al zijn niet alle doelen uit het HUP expliciet als doelen geformuleerd. De meeste missen ook duidelijke grens- en streefwaarden en indicatoren. Bij één thema, hondenoverlast, bestaat er een monitoringssysteem om te zien of de gemeente op het juiste niveau zit. Op verschillende thema's sluiten de programma's aan bij overkoepelende beleidsdocumenten zoals het integrale veiligheidsbeleid, maar sommige thema's komen specifiek vanuit de uitvoering en vinden geen aansluiting met het beleid. Het is niet mogelijk om te zien of doelen gehaald zijn en acties daadwerkelijk uitgevoerd. Er is geen verslag waarin dit geëvalueerd wordt. Het HUP is een uitvoeringsgericht document en niet zozeer opgesteld als basis voor monitoring. Het HUP is geïntroduceerd als een dynamisch document dat iedere drie maanden geëvalueerd wordt (zie hoofdstuk 2.1.2) maar het is niet duidelijk of er meerdere versies zijn of wijzigingen zijn aangebracht door het jaar heen. Resultaten kunnen enigszins bekeken worden door de cijfers, zoals bij het onderwerp jeugd. Bij gebrek aan een duidelijk cijfermatig doel of niveau is het onduidelijk waar de gemeente precies heen wil op het gebied van toezicht en handhaving APV. Idealiter sluiten beleid, organisatie en uitvoering nauw op elkaar aan (zie figuur 11). In Rijssen-Holten krijgt de uitvoering aandacht en is deze ook organisatorisch geborgd in het team. De beleidsmatige betrokkenheid is echter beperkt. Ook is de monitoring en rapportage van resultaten of uitgevoerde acties zeer beperkt (waarmee de beleidscyclus niet gesloten is). Dit alles maakt dat er een risico is op de situatie die ook wel wordt aangeduid als een ad hoc-aanpak of hobbyisme (zie figuur 11).

Figuur 11 Beleid, organisatie en uitvoering.

5.4.2 Doelmatigheid

Beschikbare capaciteit speelt een rol bij de prioritering. Dit gebeurt met input vanuit andere teams, maar het is aan de boa's zelf om te kijken wat er haalbaar is met de beschikbare kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit. Als daar dan ook extra taken en ad-hoc acties bij komen, die niet direct

betrekking hebben op de reguliere werkzaamheden, staan de boa's voor uitdagingen. Het college, de raad en de organisatie zijn bekend met de uitdagingen wat betreft de capaciteit van de boa's maar hebben beperkt zicht op hoe dit opgelost wordt in de uitvoering: wat men 'laat vallen' om iets anders wel te kunnen doen.

5.4.3 Bevindingen

De analyse leidt tot de volgende bevindingen:

Bevindingen

- Het handhavingsuitvoeringsprogramma bevat een prioritering door middel van het uitlichten van thema's waaraan acties en doelen zijn gekoppeld. Deze prioriteiten, doelen en acties sluiten maar voor een deel aan op het integrale veiligheidsbeleid.
- De monitoring is beperkt. Zo is het niet duidelijk in hoeverre doelen en acties behaald zijn en mist een geschreven evaluatie om context te geven aan de programma's en jaarverslagen. Ook is niet goed navolgbaar welke keuzes de boa's maken met betrekking tot de prioritering wanneer er dilemma's ontstaan.
- Het team van de boa's is gegroeid de afgelopen jaren en zit kwantitatief op een redelijk niveau. Toch blijft de kwalitatieve en kwantitatieve handhavingscapaciteit een kwetsbaar punt. Het is onzeker of het team momenteel op voldoende sterkte is om invulling te geven aan geprioriteerde thema's en acties, zonder in de uitvoering voor dilemma's te komen te staan.

6. Conclusies en aanbevelingen

6.1 Conclusies

De centrale vraag in dit onderzoek is:

In hoeverre is de uitvoering van het gemeentelijke toezicht- en handhavingsbeleid op het vlak van de APV doeltreffend en doelmatig en in hoeverre heeft de gemeente opvolging gegeven aan de daaraan gerelateerde aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek uit 2020?

Hoofdconclusie

De gemeente heeft een duidelijke structuur, gebaseerd op korte, toegankelijke communicatielijnen. Er is een team van terzake kundige boa's, die op betrokken en degelijke wijze uitvoering geven aan hun taak. Met het integrale veiligheidsbeleid ambieert de gemeente een integrale benadering, waarin toezicht en handhaving APV ook een rol speelt. Deze benadering is gericht op een aanpak waarin samenwerking centraal staat. Van welke samenwerkingspartners er sprake is verschilt per situatie en vergt duidelijke verantwoordelijkheden, flexibiliteit en afstemming. Het beleid geeft op een paar onderwerpen richting aan toezicht en handhaving APV, maar de rest van de werkzaamheden en prioriteiten vullen de boa's zelf in door het schrijven van een handavingsuitvoeringsprogramma. Dit programma staat dan ook dicht bij de praktijk. Tegelijkertijd *blijft* dit programma ook in de praktijk. Het heeft weinig beleidsmatige onderbouwing en de bestuurlijke aansturing wordt maar beperkt gefaciliteerd. Het is buiten de uitvoering niet duidelijk hoe de boa's de uitdagingen (zoals capaciteit) in de praktijk oplossen en hoe dat vervolgens de gestelde prioriteiten beïnvloed. Het is door beperkte monitoring onduidelijk in hoeverre de boa's de acties uit het programma's daadwerkelijk uitvoeren en of de doelen gehaald (kunnen) worden.

Deelconclusie 1

De gemeente Rijssen-Holten heeft een aantal documenten die de beleidsmatige dekking van het thema van toezicht en handhaving APV vormen, met het integrale veiligheidsbeleid als uitgangspunt. Hierin komen een aantal onderwerpen terug die in de gemeente Rijssen-Holten de vraag naar toezicht en handhaving in de gemeente beïnvloeden. Toch is er een gebrek aan volledige beleidsmatige dekking van toezicht en handhaving APV. De handavingsuitvoeringsprogramma's bevatten zelf doelen en acties, maar het is niet duidelijk of deze zijn uitgevoerd en deze zijn niet altijd concreet en meetbaar genoeg om evaluatie mogelijk te maken.

Deelconclusie 2

De kwalitatieve en kwantitatieve capaciteitsuitdagingen bij de boa's blijven een punt van aandacht. Hoewel het team is gegroeid en momenteel op de beoogde capaciteit zit, blijft het aantrekken en behouden van gekwalificeerde medewerkers een punt van zorg. Dit heeft directe gevolgen voor de uitvoering van handhavingstaken, wanneer er niet voldoende capaciteit is om alle prioriteiten, ad-hoc acties en reguliere werkzaamheden na te volgen en de boa's dus voor dilemma's staan.

Deelconclusie 3

Er is sprake van een nauwe samenwerking tussen de politie en de boa's, geformaliseerd in het handhavingsarrangement. Door de verschuiving van politietaken naar gemeentelijke handhaving is

het arrangement aan actualisering toe om relevant te blijven. De praktijk laat zien dat de samenwerking en uitvoering van de gemaakte afspraken sterk afhankelijk kunnen zijn van de betrokken personen en situaties.

Deelconclusie 4

Het gebruik van sturingsinformatie is nog beperkt. Hoewel er actuele data beschikbaar is in registratiesystemen zoals CityControl, wordt deze informatie nauwelijks omgezet in concrete sturingsinformatie die bruikbaar is voor beleidsvorming en bestuurlijke sturing. Er is behoefte aan meer context en duiding van de gegevens om tot bruikbare inzichten te komen. Daarbij is ook evaluatie en schriftelijke terugkoppeling over (niet) behaalde doelen van belang om inzicht te verschaffen in het functioneren van de boa's.

6.2 Aanbevelingen

Aanbeveling 1

Zorg voor beleidsmatige dekking van toezicht en handhaving APV. Zo komt er een bestuurlijke grondslag aan de prioritering. Formuleer tevens concrete en meetbare doelstellingen in de handavingsuitvoeringsprogramma's (HUP). Koppel hieraan duidelijke acties en indicatoren waar dat kan om het doelbereik te kunnen evalueren en bij te sturen. Dit geeft de uitvoering meer houvast en draagvlak in het dagelijkse werk en het verdelen van capaciteit en biedt de raad meer duidelijkheid in haar controlerende rol.

- College: Zorg voor beleidsmatige dekking van de taken op het gebied van toezicht en handhaving APV, om de uitvoering meer bestuurlijke richting te geven.
- Team boa's: Formuleer concrete en meetbare doelstellingen in de handavingsuitvoeringsprogramma's door streefwaarden en indicatoren te gebruiken. Zoek hierbij samenwerking en overleg op met team Toezicht en Handhaving en team Veiligheid. Voeg ook aan het HUP een evaluatie toe van het voorgaande jaar waaruit duidelijk wordt wat er gedaan is aan de doelen en acties.

Aanbeveling 2

Monitor de kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit van de boa's om efficiënt en effectief aan de vraag naar toezicht en handhaving te kunnen voldoen. Door overzicht te creëren in hoe, waarvoor en wanneer capaciteit is ingezet kan het zowel voor de boa's als de organisatie, het college en de gemeenteraad duidelijker worden wat realistisch is qua prioriteiten, doelen en acties en of meer fte's nodig zijn. Overweeg hierbij de inzet van extra bevoegdheden en samenwerkingen om de continuïteit en kwaliteit van de handhavingstaken efficiënter te waarborgen. Er moet een vangnet komen in de situatie dat er boa's wegvallen en een toekomstplan komen voor als de ervaren boa's weggaan.

- Team boa's: Maak een overzicht van de capaciteit en de inzet daarvan op de verschillende doelen en prioriteiten. Blijf investeren in de samenwerking met de HTV-opleiding.
- College: Vraag naar hoe de prioriteiten benaderd worden in de praktijk. Heb aandacht voor wat de boa's niet kunnen doen om wel tegemoet te kunnen komen aan beleidsthema's en ad-hoc acties.

Aanbeveling 3

Actualiseer het handavingsarrangement regelmatig om ervoor te zorgen dat het document relevant blijft en de samenwerking tussen politie en boa's efficiënt en effectief verloopt. Zorg ervoor dat alle betrokkenen op de hoogte zijn van de gemaakte afspraken en procedures om in de

uitvoering hiervan niet tegen obstakels aan te lopen. De eerder aanbeveling blijft (deels) staan: voer het gesprek te voeren over gewenste structuren in de samenwerking. Dit blijft belangrijk vanwege de veranderingen in taakverdeling tussen de boa's en de politie.

- Team boa's: Actualiseer het handhavingsarrangement regelmatig. Blijf het gesprek met de politie aangaan over de structuur en navolging van de samenwerking en samenwerkingsafspraken.

Aanbeveling 4

Zet in op informatiegestuurde toezicht en handhaving APV door de beschikbare data te analyseren en te interpreteren en zo tot bruikbare sturingsinformatie te komen. Dit ondersteunt de besluitvorming op andere niveaus dan de uitvoering en maakt het mogelijk voor het college om ook te sturen op prioriteiten en doelen en de raad om hoor controlerende en kader stellende rol uit te voeren.

- Team boa's: Gebruik data uit de praktijk als toelichten bij overleggen met de organisatie en het college. Maak in het HUP duidelijk(er) waar de doelen en acties vandaan komen, waarom deze (nog) prioriteit hebben.
- College: Vraag om opkomende trends en ontwikkelingen, onderbouwd met data uit de praktijk. Overleg met de boa's voor een input-moment van het college vóór het opstellen van het HUP.
- Gemeenteraad: Het werk van de boa's en de politie en de onderwerpen waar zij mee te maken krijgen loopt steeds verder uiteen. Dat betekent dat het belangrijk is aandacht te hebben voor de rol van de boa en de informatie die zij hebben. Geef de boa's (bijvoorbeeld) ook een rol in de jaarlijkse presentatie over veiligheid.

Bijlage 1. Normenkader

Deelvragen	Normen
A. Uitgangspunten en beleid	
1. Hoe heeft de vraag naar toezicht en handhaving (APV) zich de afgelopen jaren ontwikkeld? 2. Wat is het (overkoepelende) beleid van de gemeente op het gebied toezicht en handhaving (APV) en welke doelstellingen zijn er geformuleerd?	▪ Er is volledig beleid op het gebied van toezicht en handhaving (zie aanbeveling 1 uit het rekenkameronderzoek). ▪ Er zijn heldere en concrete doelstellingen geformuleerd, die richting geven aan de uitvoeringsprogramma's. ▪ De praktijk levert input op de beleidsvorming en programmering, waardoor het beleid afgestemd is op de praktijk en een grote mate van realiteitszin heeft (zie aanbeveling 2 uit het rekenkameronderzoek).
B. Organisatie en uitvoering	
3. Hoe verloopt de samenwerking tussen de gemeente en de politie/boa's op het gebied van toezicht en handhaving?	▪ Er is een nauwe samenwerking tussen politie en boa's op het gebied van toezicht en handhaving. ▪ De procedures en samenwerkingsafspraken tussen gemeente, politie (en eventueel andere betrokken organisaties) zijn vastgelegd/ geformaliseerd (zie aanbeveling 4 uit het rekenkameronderzoek).
C. Sturingsinformatie	
4. Hoe wordt de sturingsinformatie vanuit de praktijk gegenereerd?	▪ De sturingsinformatie wordt op een effectieve en efficiënte wijze gegenereerd (zie aanbeveling 3 uit het rekenkameronderzoek). ▪ De sturingsinformatie is actueel en betrouwbaar en geeft een goed beeld van de praktijk op het gebied van toezicht en handhaving.
D. Doeltreffendheid en doelmatigheid	
5. In hoeverre worden de doelen op het gebied van toezicht en handhaving bereikt met het gevoerde beleid en de geleverde prestaties? 6. Hoe verhoudt de toezicht- en handhaving capaciteit zich tot de beleidsdoelen/ prioriteiten en de handhavingsopgave in de gemeente?	▪ Er is sprake van een duidelijke prioritering op het vlak van toezicht en handhaving. ▪ De gemeente heeft inzicht in wat er nodig is (kosten, boa's) voor het uitvoeren van het beleid. ▪ De huidige toezicht- en handhaving capaciteit sluit aan bij de beleidsdoelen/ prioriteiten en de handhavingsopgave in de gemeente.

Bijlage 2. Geraadpleegde personen

College:

- Burgemeester Jurgen van Houdt
- Wethouder René de Koff

Organisatie:

- Veiligheidscoördinator Susan Faal
- Juridisch beleidsmedewerker Lianne Scheper
- Teammanager Marc van Dijk

Boa:

- Senior boa Henk Krejenzang

Raadsleden/ commissieleden:

- 4 raadsleden/ commissieleden

Bijlage 3. Aanbevelingen rekenkameronderzoek 2020

De volgende aanbevelingen zijn voortgekomen uit het rekenkameronderzoek van rekenkamer West Twente:

1. Draag zorg voor een volledig beleidsmatige dekking van de VTH taken. Er is op deelterreinen veel actueel beleid gevormd, maar nog niet alles is gedekt. Voorbeelden zijn VTH beleid op het gebied van openbare orde en leefbaarheid en het actualiseren van het beleid rondom het afwijken van bestemmingsplannen.
2. Continueer de input die de praktijk kan leveren op beleidsvorming en programmering voor het nieuwe jaar. Dit zorgt voor beleid dat is afgestemd op de praktijk en een grote mate van realiteitszin heeft.
3. Investeer in een efficiënte en effectieve manier voor het genereren van sturingsinformatie. Op die manier gaat er geen waardevolle tijd verloren en ontstaat nog beter zicht op de resultaten. Dit is onder andere nodig om een onderbouwde afweging te kunnen maken voor te stellen prioriteiten, maar ook voor de omvang van het team.
4. Faciliteer de verdere samenwerking tussen politie en boa's door het gesprek te voeren over gewenste structuren en het verder formaliseren van de samenwerking.

Hieronder volgt een kort overzicht per aanbeveling met of deze aanbevelingen zijn opgevolgd:

Aanbeveling 1: Draag zorg voor een volledig beleidsmatige dekking van de VTH taken.

Deze aanbeveling is in dit onderzoek toegespitst op toezicht en handhaving APV. Het integrale veiligheidsbeleid dekt taken en thema's binnen toezicht en handhaving APV. De aanbeveling is deels opgevolgd, want de beleidsmatige onderbouwing van toezicht en handhaving APV kan breder, structureler en beter geborgd in de organisatie.

Aanbeveling 2: Continueer de input die de praktijk kan leveren op beleidsvorming en programmering voor het nieuwe jaar

De handavingsuitvoeringsprogramma's worden geschreven door de boa's en staan dus dichtbij de praktijk. De kern van de aanbeveling is daarmee opgevolgd. Tegelijk is verdere verbetering mogelijk met een duidelijkere beleidsmatige onderbouwing, gebaseerd op kwantitatieve en kwalitatieve informatie vanuit de praktijk ten aanzien van resultaten, trends en ontwikkelingen.

Aanbeveling 3: Investeer in een efficiënte en effectieve manier voor het genereren van sturingsinformatie

De boa's gebruiken registratiesystemen waar veel informatie uit gehaald kan worden, maar deze data wordt nog onvoldoende omgezet in bruikbare sturingsinformatie. Er is behoefte aan meer context en duiding van de gegevens om tot bruikbare inzichten te komen.

Aanbeveling 4: Faciliteer de verdere samenwerking tussen politie en boa's door het gesprek te voeren over gewenste structuren en het verder formaliseren van de samenwerking

De samenwerking tussen politie en boa's is geformaliseerd in het handavingsarrangement. Echter, door de verschuiving van politietaken naar gemeentelijke handhaving, moet dit arrangement regelmatig geactualiseerd worden om relevant te blijven. De praktijk toont dat de samenwerking en uitvoering van afspraken afhankelijk zijn van betrokken personen en situaties.